

A KÚRIA mint felülvizsgálati bíróság

Kfv.I.35.740/2014/4.szám

A Kúria a dr. Túri Edit ügyvéd (fél címe) által képviselt felperes neve (felperes címe) felperesnek a dr. Posztós Mónika Amarilla jogtanácsos által képviselt Budapest Főváros Kormányhivatala alperes ellen adóügyben hozott közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata iránt indult perében a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 2013. június 12-én kelt 5.K.29.489/2013/11. sorszámú jogerős ítélete ellen a felperes részéről 13. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán, az alulírott napon - tárgyaláson kívül - meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

A Kúria a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 5.K.29.489/2013/11. számú ítéletét hatályon kívül helyezi, az alperes V-B-007/04457/4/2012. számú határozatát - az elsőfokú határozatra is kiterjedően - megváltoztatja akként, hogy a felperest 2012. január 1. és 2012. május 14. között telekadó fizetési kötelezettség nem terheli.

Kötelezi az alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek 200.000 (kétszázezer) forint együttes elsőfokú és felülvizsgálati perköltséget.

*A kereseti és a felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.
Ez ellen az ítélet ellen további felülvizsgálatnak nincs helye.*

I n d o k o l á s

Budapest Főváros IV. kerület Újpest jegyzője, mint első fokú helyi adóhatóság 2012. május 31-én 22836/3/2012. számon hozott határozatával - a felperes május 7-én benyújtott bevallása alapján - 29.596.722 Ft telekadó megfizetésére kötelezte felperest a Budapest IV. Megyeri úti - temető funkciójú - telke után, 2012. január 1. és május 14. közötti időszakot érintően.

A fellebbezés nyomán eljáró alperes V-B-007/04457/4/2012. számú határozatával az elsőfokú határozatot helybenhagyta. A döntés alapjaként hivatkozott a helyi adókról szóló 1990. évi C. törvény (a továbbiakban: Htv.) 1. §, 2. §, 12. § (1) bekezdésére, 17-19. §-aira, 21. § a) pontjára és az 52. § (16) bekezdésére, a Budapest IV. kerület Önkormányzata építmény- és telekadóról szóló 34/2011. (XII.19.) Ör. számú rendelete (a továbbiakban: Ör.) 7. §-ára, a 15449/3/2009. PM határozatra, valamint a Nemzetgazdasági Minisztérium 10334/2/2012. tájékoztató levelére. E szerint 2012. január 1-től a temetőknek minősülő földterületek a telekadó

tárgyává váltak. Rögzítette, hogy az adó tárgyat képező ingatlan a felperes, mint Budapest Főváros Önkormányzatától elkülönült, önálló jogi személyiséggel rendelkező gazdasági társaság tulajdonát képezi, fenntartását, üzemeltetését ő végzi gazdasági tevékenység keretében. A felperes sem a Htv., sem az Ör. alapján nem jogosult adómentességre. A Fővárosi Önkormányzat kompetenciájába tartozó közfeladat elősegítése nem adómentességi ok. 1997-ben a privatizációval megszűnt az állami tulajdon, melynek célja éppen a hatékonyabb gazdálkodás elősegítése volt. A kedvezőtlen gazdasági folyamatok miatt nem nyereséges gazdálkodás sem befolyásolja az adófizetési kötelezettséget, legfeljebb egy fizetéskönnyítési eljárásban lehet figyelembe venni. Az önkormányzat adóztatási hatásköre a Htv. 1. § (2) bekezdése és az 52. § 1. pontja szerint egyértelmű, nem engedték át az adóztatás jogát a Fővárosi Önkormányzatnak.

A felperes keresetében elsődlegesen a határozat megváltoztatásával az adó alóli mentesítését kérte, másodlagosan a határozatok hatályon kívül helyezését. Véleménye szerint valótlan tényekből téves következtetésre jutott az alperes. A felperes a köztemetők fenntartásával a Fővárosi Önkormányzattal kötött keretszerződés alapján önkormányzati közfeladatot lát el hatósági áron. Ez nem fedezheti a telekadó mértékét, áremelést nem bír el a lakosság, a telekadó megfizetése miatt alapvető fenntartási munkák maradnának el. Utalt a temetőkről szóló 1999. évi XLIII. törvény 3. § b) pontjára, 5. § (1) bekezdésére, 39. § (1) bekezdésére, 40. § (3) bekezdésére, és továbbra is állította, hogy az önkormányzati adóhatóságnak a temetőkre telekadó kivetésre nincs hatásköre. A köztemetőkre semmilyen kerületi feladat- és hatáskör nem vonatkozik, ez a helyi adóztatás céljával nem lenne összeegyeztethető. A Htv. 2012. május 15-i hatállyal történt módosítása is egyértelművé teszi, hogy a temető funkciójú telekadóval nem sújtható.

A Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 5.K.29.489/2013/11. számú ítéletével a keresetet elutasította. A jogkérdést álláspontja szerint a Htv. és az Ör. anyagi jogi szabályai alapján kellett eldönteni. A telekadó-szabályozás 2012. január 1-től megvalósult strukturális átalakítása azt eredményezte, hogy az épületnek nem minősülő építménnyel lefedett földrészletek a telekadó hatálya alá kerültek, így a temetők is. Ez a Htv.-nek a 2012. évi XXIX. törvénnyel történt módosításáig - 2012. május 15-ig - fennállt. Január 1-től május 14-ig tehát telekadót kellett fizetni. E körben a bíróság álláspontja szerint nem releváns körülmény a köztemetői jelleg, a közfeladat ellátása. Piaci, nyereségességi kérdések nem befolyásolhatták a jogértelmezést, a felperes tulajdonosi alapon a telekadó alanya volt. Nem osztotta a bíróság a felperesi azon álláspontot sem, hogy a kerületi önkormányzat hatáskör hiányában

járt el. Helyi adójogi jogviszonyról van szó, így az értelmezést a Htv. 1. § (2) bekezdése és az 52. § 1. pontja alapján kellett végezni, ami pedig arra jut, hogy nincs kizárva a helyi önkormányzat adóztatási hatásköre a perbeli köztemetőre.

A jogerős ítélettel szemben a felperes terjesztett elő a keresettel azonos tartalmú felülvizsgálati kérelmet. Kérte, hogy a Kúria az ítéletet és mindkét fokú határozatot helyezze hatályon kívül. Korábbi érvein túl hivatkozott a helyi adók kivetése jogalkotói céljára, illetve, hogy éppen a felperesi jogértelmezés felel meg az Alaptörvény 28. §-ának. Ellentétes értelmezés az Alaptörvény egyenlő bánásmódról szóló elvébe ütközne (önkormányzati és felekezeti temetők ugyanis nem adókötelesek). Ez az adó felperes teherbíró képességét meghaladja, és veszélyezteti a közfeladat biztonságos ellátását.

Az alperes ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában fenntartását kérte. Utóbb - 2014. február 15-én - előterjesztett beadványához csatolta a Kúria Önkormányzati Tanácsa Köf.5051/2013/4. számú határozatát, mely egy másik kerületi önkormányzat, de azonos tárgyú rendelete törvényességi felülvizsgálata tárgyában született. Nézete szerint e határozat az alperesi álláspontot támasztja alá, amennyiben a II. 5. pontja rögzíti, hogy a temetőkertek 2012. január 1. és május 14. között lehettek telekadó tárgyai.

2014. március 11-én a felperes ugyanezen bírósági határozatra hivatkozással indítványt terjesztett elő a per tárgyát képező önkormányzati rendeletnek a Kúria Önkormányzati Tanácsa elé utalására, és ez okból a Pp. 155/C. §-a alapján a per felfüggesztésére. Indoka szerint az Ör. sérti a Htv. 6. § c)-d) pontját, az adó úgymond „konfiskáló” jellegű, nem igazodik az adóalany teherviselő képességéhez. Az Ör. 7. §-ában szabályozott telekadó mértéke törvényt sértő. Álláspontja alátámasztására csatolta a XXI. kerületi köztemetőre készült igazságügyi szakértői véleményt, amelyben azonban egész Budapestről vannak összehasonlítható adatok. Az látszik, hogy felperes esetében az adó m² értéke (294 Ft) magasabb, mint a forgalmi érték (240 Ft). Felperes hivatkozott még az Alkotmánybíróság 1531/B/1991. számú határozatára, mely szerint a telekadó vonatkozásában a tételes adó mértékénél súlyosan aránytalan, ha az adott vagyontárgy értékének 20%-át meghaladja az évi vagyonadó mértéke. Végezetül az adóalanyok teherbíró képessége figyelembevételére fontosságára utalt, felhívta ehhez a Kúria Köf.5017/2012. számú döntését.

A Kúria jelen tanácsa álláspontja szerint - figyelemmel a fenti tényállásra és jogi szabályozásra - a Htv. 6. § c)-d) pontja és az Ör. 7. §-ában foglalt adómérték nincs összhangban. A Kúria a fentiekén túl utal még a Kúria Köf.5081/2012/4. számú határozatára,

mely a perbelivel a lényegét tekintve azonos jogkérdésben elvi élel mondta ki, hogy a Htv. 6. § c) pontja előírja az önkormányzati jogalkotó számára, hogy az adó mértékét a helyi sajátosságokhoz, az önkormányzat gazdálkodási követelményeihez, és az adóalanyok teherviselő képességéhez igazodóan állapítsa meg, az adómérték ne oldódjon el számottevően az adótárgy értékétől, ne jelentsen súlyos aránytalanságot az adóalany adóztatott vagyonához képest.

A Kúria jelen tanácsa szerint a per összes adata alapján kétséges, hogy az önkormányzati rendelet megalkotásakor, az adómérték megállapítása során az önkormányzat ezen elvek mentén járt volna el. Erre tekintettel a Kúria - figyelemmel a bíróságok szervezetéről és igazgatásáról szóló 2011. évi CLXI. törvény 48. § (3) bekezdésére - a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (továbbiakban: Pp.) 155/C. § (1) bekezdése szerinti nemperes eljárást kezdeményezett, a per tárgyalását a (3) bekezdésnek megfelelően felfüggesztette, és indítványozza a Kúria Önkormányzati Tanácsánál a Budapest IV. kerület Újpest Önkormányzat Képviselő-testületének az építmény- és telekadókról szóló 34/2011. (XII.19.) önkormányzati rendeletének 2012. január 1. és május 15. között hatályos 7. §-ának vizsgálatát, a jogszabálysértés megállapítását, a rendelkezés megsemmisítését, valamint a perben való alkalmazás tilalmának kimondását.

A Kúria megállapította, hogy a felülvizsgálati kérelem az alábbiak szerint megalapozott.

A Kúria indítványára a Kúria Önkormányzati tanácsa Köf.5022/2014/4. számú alatt hozta meg határozatát és megállapította, hogy Budapest Főváros IV. kerület Újpest Önkormányzata Képviselő-testületének az építmény- és telekadóról szóló 34/2011. (XII.19.) önkormányzati rendelete 2012. január 1. és 2012. május 14. között hatályos 7. §-a törvényellenes volt. Megállapította, hogy a Budapest Főváros IV. kerület Újpest Önkormányzata Képviselő-testületének ezen rendelete 7. §-a nem alkalmazható a Kúria Kfv.I.35.429/2013. számú folyamatban lévő perben, valamint valamennyi, a törvényellenesség megállapítása időpontjában valamely bíróság előtt folyamatban lévő egyedi ügyben. Elrendelte határozatának a Magyar Közlönyben történő közzétételét, valamint, hogy a határozat közzétételére az önkormányzati rendelet kihirdetésével azonos módon kerüljön sor.

Az előzményi tényállás rögzítése, valamint a tárgyhoz kapcsolódó korábbi, az Önkormányzati tanács által hozott határozatok és joggyakorlat összefoglalását követően egyebek mellett kifejtette, hogy - figyelemmel Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban Mötv.) 22. § (1) bekezdésére és 13. § (1) bekezdés 2. pontjára, valamint a 23. § (4) bekezdés 9.

pontjára - a kétszintű önkormányzati rendszer folyamányaként szükségképpen vannak olyan települési önkormányzati feladat- és hatáskörök, amelyek amiatt, mert a főváros egészét, illetőleg több kerületet érintenek, nem utalhatók a kerületi önkormányzatok feladat- és hatáskörébe. Ezért az Mötv. a helyi önkormányzatot terhelő feladat- és hatásköröket is meg kell, hogy ossza a főváros és a kerületek önkormányzatai között. A hatáskörök és feladatok, önkormányzati alapjogok és kötelezettségek sajátos viszonyrendszere azonban az össze települési érdekűség miatt nem vezethet az önkormányzati jogok ellenérdekelt gyakorlására, teljesítésére.

Utalt az Önkormányzati tanács az Alkotmánybíróság 2011. október 25-én kelt 821/B/2009. AB határozatában foglaltakhoz hasonlóan arra, hogy az elbírált eset hátterében is az a probléma áll, hogy a köztemetők fenntartásának közszolgáltatása a Fővárosi Önkormányzatot terheli, amely annak a tulajdonában álló adózó révén tesz eleget, ugyanakkor a telekadó megállapításának jogával a kerületi önkormányzatok rendelkeznek. A főváros kebelén belül működő kerületi önkormányzatok a kötelezettség oldaláról érintettjei, a helyi közösségek oldaláról jogosultjai e feladatnak, e közszolgáltatás megszervezésének és biztosításának.

Kifejtette továbbá a határozat, hogy az érintett önkormányzat jogalkotói autonómiájába tartozik az, hogy a helyi adótörvény 6. § d) pontja alapján milyen körre terjeszti ki az adó alóli mentesség lehetőségét. A vizsgált esetben az Ör. 6. §-a szerinti mentesség csak a magánszemély tulajdonában álló telkekre terjed ki. Helyi sajátosságként azonban törvényi kötelezettség lett volna értékelni az adómérték meghatározásakor az illetékességi területen lévő köztemető funkciót betöltő telkek esetében e sajátos funkciót.

Az érintett önkormányzat állásfoglalásából egyértelműen kitűnően az Ör. valamennyi telek esetében függetlenül annak funkciójától és méretétől egységes adómértéket alkalmazott. Megjegyezte a Kúria Önkormányzati tanácsa, hogy az adózóra kivetett adómérték a 2012-ben érvényesülő adómaximum viszonylatában abszolút értelemben is magasnak minősíthető, amely adómérték különösen és egyedileg is súlyosan érinti a köztemetőt üzemeltető adózót.

A csatolt igazságügyi szakértői vélemény és az érintett önkormányzat között előadásbeli különbség mutatkozott az adótárgy értéke kapcsán, de ezzel összefüggésben a Kúria Önkormányzati tanácsa azt állapította meg, hogy a bírói kezdeményezés nem a telekadó-mérték konfiskáló jellegére, hanem kifejezetten a helyi adótörvény 6. § c) pontjában rögzített elvek sérelmére alapozódott. Ezért a Kúria nem folytatott le bizonyítást e tekintetben, de a

helyi sajátosságok vizsgálatára tekintve nem is kellett állást foglalni az adómérték adótárgy értékéhez való viszonyában.

Összefoglalva, a döntés elvi tartalma szerint a Fővárosi Önkormányzatot terhelő össze települési érdekű feladat esetén a kerületi önkormányzat a telekadó mértékének meghatározásakor a helyi adótörvény 6. § c) pontja szerinti helyi sajátosság körében köteles értékelni azt a körülményt, hogy illetékességi területén köztemető, közszolgáltatási funkcióval terhelt telek is van, mivel e közszolgáltatásnak a kerületi önkormányzat és az önkormányzatot alkotó helyi közösség is érintettje. A döntés alapját az Alaptörvény F. cikk (1) bekezdés, az Ötv. 13. §, 23. §, a Htv. 1. §, 6. §, 17. § és 21., 22. §-ok képezték.

Tekintettel arra, hogy az Önkormányzati tanács által meghozott határozat valamennyi bíróságra nézve kötelező érvényű, ennél fogva a Kúria jelen felülvizsgálati eljárásban megállapította, hogy a helyi adó kivetésének anyagi jogi alapja szűnt meg azáltal, hogy az Ör. 7. §-ának alkalmazási tilalmát mondta ki az Önkormányzati tanács. Ennek jogkövetkezményét a Kúria a Pp. 275.§ (4) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint vont le az ítélet megváltoztatása és a közigazgatási határozatok hatályon kívül helyezésével, egyidejűleg rögzítve, hogy a felperest a vitatott időszakban telekadó fizetési kötelezettség nem terheli.

Az alperes a felülvizsgálati tárgyaláson közölte, hogy az Önkormányzati tanács határozata ellen alkotmányjogi panaszt terjesztett elő, és erre tekintettel kérte az eljárás újbóli felfüggesztését. A Kúria az eljárást nem függesztette fel, mivel a Pp. 152. §-ban foglalt feltételek nem álltak fenn, az alkotmányjogi panasz előterjesztése nem olyan előzetes kérdés, melytől a per eldöntése függ.

A Kúria a pereszt alperest a Pp. 270. § (1) bekezdése szerint alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte a felperes felülvizsgálati perköltségének megfizetésére.

A tárgyi illetékfeljegyzési jog folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket az alperes személyes illetékmentességére figyelemmel a költségmentesség alkalmazásáról szóló 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 14. §-a alapján az állam viseli.

Budapest, 2014. december 4.

Dr. Hajnal Péter sk. tanácselnök, Dr. Mudráné dr. Láng Erzsébet sk. előadó bíró, Huszárné dr. Oláh Éva sk. bíró